

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัว ถือเป็นสถาบันทางสังคมที่เล็กและมีความสำคัญที่สุดสถาบันหนึ่ง เพราะมีบทบาทโดยตรงในการสร้างคนให้มีคุณภาพ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม บุคคลจะมีความผูกพันกับสถาบันครอบครัวตั้งแต่แรกเกิด เด็กจะเติบโตมีคุณภาพชีวิตและบุคลิกภาพเช่นไร จะเป็นคนดี มุ่งทำประโยชน์แก่สังคม หรือจะเป็นคนด้อยสมรรถภาพ สร้างปัญหาแก่ตนเองและสังคม ส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากบุคคลในครอบครัวเป็นสำคัญ เพราะนอกจากครอบครัวจะถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมโดยสายเลือดแล้ว ยังทำหน้าที่ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตพึ่งตนเองได้ เป็นแบบอย่างที่หล่อหลอมความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม ตลอดจนจิตสำนึกของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังค่านิยมความรักและคุณค่าของการมีชีวิต รวมถึงเป็นแหล่งสำคัญที่เด็กได้เรียนรู้ภาษาและพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิต (นภเนตร ธรรมบวร, 2541)

ในด้านการศึกษาของประเทศไทยในอดีตนั้น ครอบครัวและชุมชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา แต่ต่อมาภายหลังบทบาทของครอบครัวและชุมชนในการจัดการศึกษาได้ลดน้อยลงไป เปลี่ยนมาเป็นรัฐเข้ามาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการดูแลการศึกษาของชาติ และมอบอำนาจในการจัดการศึกษาให้แก่โรงเรียน แต่โรงเรียนไม่ใช่สถาบันการพัฒนาเด็กที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพียงสถาบันเดียว เพราะตลอดระยะเวลาที่รัฐมุ่งพัฒนาระบบการศึกษาของเด็กในโรงเรียนด้วยทรัพยากร เวลาและการลงทุนอย่างมหาศาล กลับพบว่าปัญหาของเด็กและเยาวชนยิ่งมากขึ้น มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น และสิ่งสำคัญคือการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนแต่เพียงด้านเดียวไม่สามารถช่วยให้เด็กมีความพร้อมและมีความสามารถในการปรับตัวได้ทันต่อเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (อภิญา เวชยชัย, 2544) ทำให้ต้องเรียกร้องความเอาใจใส่และการมีส่วนร่วมจากสถาบันครอบครัวเพื่อมาร่วมดูแล ช่วยเหลือ พัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมในระยยาวร่วมกับสถาบันโรงเรียน (แสงทอง ภูศรี, 2545)

งานวิจัยด้านครอบครัวในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา ได้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของครอบครัวในการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ด้านการศึกษามิใช่มีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของเด็กเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตของเด็กอีกด้วย โดยเด็กที่พ่อแม่มีส่วนร่วมด้านการศึกษา นอกจากจะประสบความสำเร็จในการเรียน คือ

ได้คะแนนดี มาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำการบ้านเสร็จเรียบร้อยตามกำหนดเวลา และมีโอกาสเรียนต่อในระดับสูงแล้ว ยังช่วยพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อตนเองด้วย (นภเนตร ธรรมบวร, 2541)

สำหรับประเทศไทยพบว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการกระจายอำนาจออกสู่ชุมชน (วิทยากร เชียงกูล, 2541 อ้างถึงใน เกตุฤดี ราชไชยา, 2547) จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการปฏิรูปการศึกษา จึงได้มีการพยายามผลักดันให้เกิดกฎหมายแม่บททางการศึกษาระดับแรกของไทยขึ้น โดยออกเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และถือเป็นจุดเริ่มต้นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของพระราชบัญญัติการศึกษาระดับนี้ คือการจัดการศึกษาสำหรับคนทั้งหมด (education for all) สังคมทั้งหมดมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (all for education) และการศึกษาสำหรับแก้ปัญหาทั้งหมด (education for all problem) (ประเวศ วะสี, 2542 อ้างถึงใน ประไพจิตร หิรัญยัษฐิติ, 2545)

หลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ การให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาไว้ในหลายมาตรา เช่น มาตรา 8 การจัดการศึกษาเป็นการจัดเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต ครอบครัวซึ่งเป็นส่วนสำคัญของสังคมจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 24(6) สถานศึกษาจะต้องประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 29 สถานศึกษาร่วมกับครอบครัวจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และมาตรา 58 ให้ครอบครัว ชุมชน มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ซึ่งทำให้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหรือความร่วมมือระหว่างครอบครัวและโรงเรียนไม่ใช่เพียงการทำกิจกรรมในลักษณะการขอสิ่งของ การรับเงินบริจาคหรือการเชิญผู้ปกครองมาร่วมรับรู้ผลการเรียนและพฤติกรรมของเด็กเท่านั้น แต่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันสร้างระบบที่เอื้อต่อการร่วมมือรวมพลังของโรงเรียนและครอบครัวอย่างแท้จริง ไม่ใช่เป็นเพียงการร่วมมือในลักษณะผิวเผินเท่านั้น (รุ่งแสง อรุณไพโรจน์, 2541 อ้างถึงใน ประไพจิตร หิรัญยัษฐิติ, 2545)

อย่างไรก็ตาม จากสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ในขณะนี้พบว่า ความร่วมมือของโรงเรียนกับครอบครัวยังมีปัญหาที่ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่สามารถให้ความร่วมมือกับโรงเรียนได้ เนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน ผู้ปกครองบางคนต้องการเข้าไปร่วมมือกับโรงเรียน แต่ไม่รู้วิธีเข้าไป หรือการมีทัศนคติและประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อโรงเรียน มีปัญหา ด้านการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามา

มีส่วนร่วม การขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินการ การมีภาระในการประกอบอาชีพ การไม่เข้าใจ บทบาทหน้าที่ของตนเองจึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ส่วนปัญหาของโรงเรียน คือ ครูไม่มีเวลาในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และเห็นว่าผู้ปกครองไม่สนใจในการศึกษาของลูก ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองที่ยืดติดความเคยชินเดิม ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน ความไม่คุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองและครู การขาดการจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกอยากให้ความร่วมมือ โรงเรียนขาดความรู้และความเข้าใจในการดำเนินนโยบายการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา และยังขาดการประสานงานกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม (อภิญา เวชชัย, 2544 ; ศิริวัชรรัตน์ ทองปาน, 2544) Coleman & Tabin (โคลีแมน และทาบิน, 1992 อ้างถึงใน Abrams, 2000) พบว่า ผู้ปกครองยังมีความลังเลใจที่จะเข้ามาร่วมมือกับทางโรงเรียนหากเขาไม่รู้สึกว่าได้รับการต้อนรับอย่างเต็มใจจากทางโรงเรียน ในการร่วมแสดงความคิดเห็น และพบว่าปัญหาการขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองยังเกิดจากทัศนคติของผู้ปกครองที่เห็นว่าการจัดการศึกษานั้นเป็นหน้าที่รับผิดชอบของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการ จากสภาพปัญหาดังกล่าวล้วนแต่เป็นสาเหตุที่ส่งผลให้การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่จะศึกษาถึงสภาพและปัญหาที่เกิดจากการขาดการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (นิภาพรรณ หงส์ชูเกียรติ, 2544) การศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Abrams, 2000; ประไพจิตร นริญยัษฐิติ, 2545; แสงทอง ภูศรี, 2545; Manz, Fantuzzo & Power, 2004; Kohl, Lengua & McMahon, 2000; Deslandes & Bertrand, 2005) การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน (ศิริวัชรรัตน์ ทองปาน, 2544; เกตุสุเดช กำแพงแก้ว, 2546; เกษม ใจเถิง, 2546; เกตุฤดี ราชไชย, 2547; สมบูรณ์ โอบพารกิจเจริญ, 2547; สามารถ กมขุนทด, 2548) ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ พบว่า ระดับชั้นของผู้เรียนส่งผลต่อระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา (Henderson & Mapp, 2002; Hoover-Dempsey, et.al., 2005) แต่สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยนั้น ยังไม่พบงานวิจัยใดที่สนใจศึกษาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ระดับชั้นเรียนที่ต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน โดยใช้วิธีการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ เพื่อให้เห็นความแตกต่างของความต้องการจำเป็นการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน พร้อมทั้งหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัด

การศึกษา และกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นดังกล่าว ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางสำหรับโรงเรียน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างให้เกิดการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น และยังเป็น การสานต่อการดำเนินงานให้สอดคล้องตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประสิทธิภาพทางการศึกษาของประเทศไทยให้มีคุณภาพ มากยิ่งขึ้น

คำถามวิจัย

1. ระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนในช่วงชั้นที่ต่างกันมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. ความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกันมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา
4. แนวทางใดบ้างที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา
4. เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (complete needs assessment research) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดความต้องการจำเป็น (needs identification) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น (needs analysis) และการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็น (needs solution)
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 312,516 คน
3. ประเด็นการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ มี 6 ประเด็น ตามแนวคิดของเอปสไตน์ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือรวมพลังกับชุมชน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา หมายถึง การทำงานร่วมกันของโรงเรียนและครอบครัวในการจัดการศึกษาใน 6 รูปแบบ คือ การอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือรวมพลังกับชุมชน โดยวัดจากแบบสอบถามการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การจัดกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อช่วยให้ครอบครัวเข้าใจทักษะ ความชำนาญและพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุ พร้อมทั้งวิธีการที่ครอบครัวจะช่วยสนับสนุนเด็กในแต่ละระดับอายุและระดับที่เรียน

การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การสื่อสารสองทางจากโรงเรียนถึงครอบครัว และจากครอบครัวถึงโรงเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนและความก้าวหน้าของเด็ก

การอาสาสมัคร หมายถึง การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนและนักเรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น การเป็นครูช่วยสอน การเป็นวิทยากรให้ความรู้ เป็นต้น

การเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง การจัดกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

การตัดสินใจ หมายถึง การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานของโรงเรียน หรือการเป็นผู้นำในองค์กรต่างๆ

การร่วมมือรวมพลังกับชุมชน หมายถึง การร่วมมือของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เพื่อประสานทรัพยากรและบริการจากชุมชนไปยังครอบครัว นักเรียน และโรงเรียน รวมทั้งการให้บริการแก่ชุมชน

ช่วงชั้นของผู้เรียน หมายถึง ระดับชั้นที่ผู้เรียนศึกษาอยู่ ซึ่งแบ่งตามพัฒนาการของผู้เรียนได้เป็น 4 ช่วง ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ หมายถึง การประเมินความต้องการจำเป็นที่ให้ข้อมูลครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 3 ส่วน ได้แก่ การกำหนดความต้องการจำเป็น (needs identification) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น (needs analysis) และการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็น (needs solution) เกี่ยวกับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

การกำหนดความต้องการจำเป็น หมายถึง การสำรวจความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการร่วมมือรวมพลังในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและครอบครัว โดยวัดจากแบบสอบถามการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา

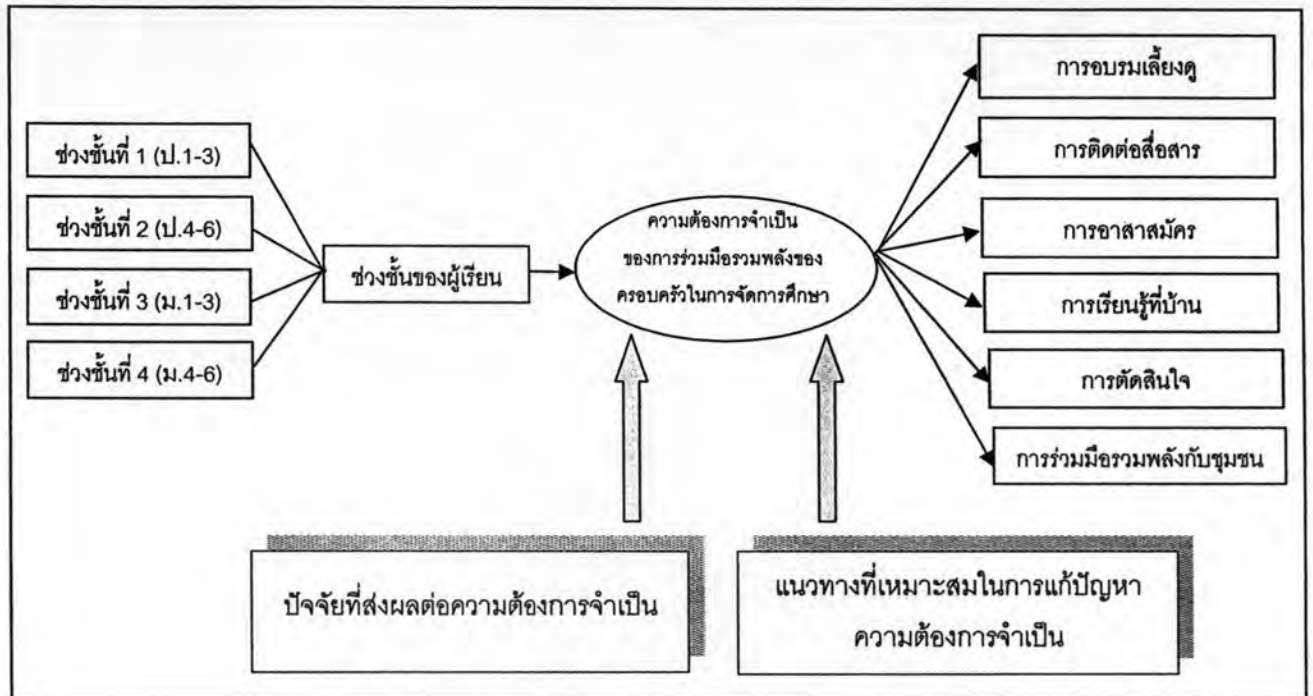
การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น หมายถึง การวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ซึ่งได้จากการจัดสนทนากลุ่ม

การกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็น หมายถึง การกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ซึ่งได้จากการจัดสนทนากลุ่ม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ พบว่า แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการร่วมมือรวมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุด คือ แนวคิดของเอปสไตน์ ซึ่งเอปสไตน์ (Epstein, 1995) ได้เสนอโครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 6 แบบของเอปสไตน์ (Epstein's Framework of 6 types of Parent Involvement) (Epstein, 1995) ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดู (Parenting) การติดต่อสื่อสาร (Communicating) การอาสาสมัคร (Volunteering) การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home) การตัดสินใจ (Decision Making) และการร่วมมือรวมพลังกับชุมชน (Collaborating with Community) ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) การวิจัยครั้งนี้จึงใช้โครงสร้างดังกล่าวเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเชิงเปรียบเทียบการร่วมมือรวมพลังของ

ครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน โดยช่วงชั้นของผู้เรียนก็จะแบ่งออกเป็น 4 ช่วงชั้น ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป. 3-6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม. 1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม. 4-6) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นที่ต่างกัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น และแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็น ดังแผนภาพที่ 1.1

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาได้ตรงตามช่วงชั้นของผู้เรียน
2. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษา ตลอดจนแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด
3. ได้แนวทางสำหรับโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้การร่วมมือร่วมพลังของครอบครัวในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษาตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542